No 97. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 13 Augustus.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Augustus.

— Men verspreidt het gerucht, dat de koning en het geheele hof zich naar Boulogne zullen begeven, om de nationale garde en linietroepen aldaar in oogenschouw te nemen en eerdkruisen uit te deelen. Z. M. is heden morgen uit Eu alhier aangekomen. Deze spoedige terugkomst heeft plaats ten gevolge van het gebeurde te Boulogne, ten einde onverwijld de noodige maatregelen te kunnen nemen.

Het blijkt thans, dat de regering geenszins voornemens is, de zaak, zoo als tijdens den aanslag te Straatsburg, te behandelen, en wel degelijk *Lodewijk Bonaparte* te regt te doen staan. Het ministeriële avondblad laat zich deswege in stellige bewoordingen uit. Het zegt, dat *Lodewijk* naar het kasteel van Ham vervoerd is, met het doel om alle gemeenschap met zijne medepligtigen af te snijden, doch dat hij in dezelfde instructie met hen begrepen is.

Hier, te Parijs, bedraagt het getal der wegens deze zaak in hechtenis genomen personen, acht: drie zijn reeds op vrije voeten gesteld, waaronder mevrouw *Salvage*. Er is nog eene huiszoeking bij den hertog *de Padoue* en nog eenige andere personen gedaan; doch dezelve heeft niets opgeleverd.

De onderprefect van Boulogne heeft een nader rapport aan den minister van binnenlandsche zaken gezonden, waaruit blijkt, dat de stad volmaakt rustig is. De kapitein der stoomboot heeft een verhoor ondergaan. Hem was niets van de onderneming bekend geweest. De zamengezworenen hadden veel geld. Op het oogenblik hunner ontscheping hadden zij 100 franken aan elken soldaat gegeven, die slechts eenige oogenblikken vóór de landing hunne uniformen hebben aangetrokken. De kapitein bij de stoombootmaatschappij te Londen inlichtingen gevraagd hebbende, had ten antwoord bekomen, dat men niet wist werwaarts prins *Lodewijk* zich zou begeven, doch dat hij overal meest ging, waar deze het verkoos.

De dagbladen houden zich nog steeds met deze Bonapartische zaak bezig. De *Constitutionnel* juicht het hoogelijk toe, dat *Lodewijk* te gelijk met alle andere schuldigen zal te regt staan. De *Capitole* keurt het gebeurde te Boulogne af, en zegt, dat de prins slecht geraden is.

— Uit Brest wordt gemeld, dat aldaar bevel was ontvangen, om de fregatten *Didon*, *Minerve*, *Néréide* en *Cléopâtre* te wapenen, en zich van den toestand der vier andere te Brest liggende fregatten *Andromède*, *Vénus*, *l'Asie* en *l'Africaine* te verzekeren, ten einde ook deze spoedig zee te kunnen doen kiezen.

— Brieven uit Madrid, van den 2, zijn steeds geruststellende. Te Seville en Cadix heeft het gebeurde te Barcelona eenigen invloed gehad. De gematigde bladen zijn verbrand, en de beeldtenis van *Espartero* is op straat in zegepraal rondgedragen geworden. Men heeft geene ernstige wanorde te betreuren gehad.

Van den 10den. — Onmiddellijk na de aankomst des konings is de raad van ministers gisteren vergaderd, en heeft men besloten de zaak van *Lodewijk Bonaparte* en zijne medehelpers voor het hof der pairs te brengen. Dien ten gevolge bevat de *Moniteur* heden eene ordonnantie, waarbij dat hof onmiddellijk wordt bijeengeroepen.

De koning is voorts gisteren avond naar Eu teruggekeerd.

Lodewijk Bonaparte is in den nacht van den 8sten op den 9den op het kasteel van Ham aangekomen.

— De ministeriele bladen hechten groote waarde aan de inlichtingen door lord *Palmerston* in het huis der gemeente gegeven, en meenen dat hierdoor genoegzaam alle vrees voor eene vredebreuk moet vervallen. Overigens houden zij vol, dat de vier mogendheden, Frankrijk bij de onderhandelingen die het traktaat van 15 Julij zijn voorafgegaan, niet behoorlijk hebben gekend, althans dat men hetzelve geene bepaalde voorstellen heeft gedaan, om de Oostersche kwestie te beslechten.

— Bij het ministerie van oorlog heeft men een rapport van den maarschalk *Vallée* van den 1sten dezer ontvangen, waaruit blijkt, dat de benden van *Abd-el-kader* in het laatste der vorige maand, weder tot in de onmiddellijke nabijheid van Algiers hebben gestroopt, en een groot gedeelte van den oogst vernield.

— Ter beurze schijnt het vertrouwen steeds toe te nemen. Heden waren genoteerd: 5 pCt. 116,25; 3 pCt. 82,50; Nap. r. 101,95; Spanje 27.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den Augustus.

De Pruissische gezant bij het Nederlandsche Hof, graaf *von Wylich en Lottum*, is den 4den dezer te Berlijn gearriveerd.

Te Berlijn verhaalt men, met betrekking tot het thans te Londen gesloten traktaat, dat de Russische Keizer eenigen tijd geleden verklaard zou hebben, dat, wanneer het niet mogelijk was tot eene eenparige schikking te komen, Rusland alleen de vereischte stappen zou doen, om Turkije tegen *Mehemed*-Ali te beschermen.

Verder wilde men in genoemde residentie weten, dat de tegenwoordige pruissische gezant bij het Engelsche Hof, vrijheer *von Bulow*, tot een gewigtigen ministerielen post bestemd was.

Het getal der russische oorlogsvaartuigen, die zich thans in de Oostzee bevinden, wordt op twee en zeventig geschat, namelijk dertig linieschepen en omtrent veertig fregatten, korvetten, schooners en stoombooten.

— De russische grootvorstin *Helena*, gemalin van den grootvorst *Michiel*, is te Genua aangekomen.

— De prins van Pruissen heeft Ems verlaten, en is gisteren hier aangekomen, naar Berlijn terugkeerende. Men spreekt nog altijd van eene nadere reis des keizers van Rusland naar Duitschland; maar met zekerheid is daarvan niets bekend.

— Eergisteren avond was H. M. de Keizerin te Darmstadt aangekomen. Hoogstdezelve zou aldaar eenige dagen blijven, en zich dan naar het slot Fischbach, in Silezie, begeven.

— In de volgende maand zal bij Heilbron, de sedert lang aangekondigde vereeniging van het 8ste armeekorps van het Duitsche Bondsleger plaats hebben. Men verwacht daarbij een' grooten toevloed van aanschouwers.

— De Pruissische Staats-courant van den 8sten dezer behelst de volgende *bekendmaking*:

« Bij het aanvaarden mijner regering vond ik door de landsvaderlijke zorgen van wijlen Z. M. den Koning, de aangelegenheden, welke den kerkelijken vrede in het Groot-Hertogdom Posen gestoord, en de Katholijke onderdanen in die provincie van hunnen kerkelijken opperherder gescheiden hadden, in eenen toestand, welke op eene spoedige gunstige wending daarin deden hopen. Het was mij hoogst aangenaam, om, zonder dat het noodig was van de tot hiertoe genomen maatregelen af te wijken, welke wijlen Z. M. de Koning onder de bestaande omstandigheden onvermijdelijk gekeurd had, en waarmede ik verklaren moest volstrekt overeen te stemmen, slechts den weg te kunnen blijven volgen, die thans tot eene gewenschte uitkomst geleid heeft. »

« De thans aan den voet des troons nedergelegde verklaringen des Aartsbisschops *von Dünin* geven namelijk grond aan de hoop, dat het schoone doel: de wegneming van alle misverstand, de handhaving van de regten der kroon, de bevestiging van het gezag der wetten van den staat en van de kerkelijke orde, [illegible] bereikt zal zijn. Dit ontslaat mij van den treurigen pligt, om het door het lands-geregtshof tegen dien prelaat uitgesproken vonnis te voltrekken, en de maatregelen van gestrengheid te laten voortduren, welke het zelfs gedrag noodzakelijk ten gevolge hebben moest.

« Ik ben derhalve gaarne bereid geweest om, met [illegible] de bij mij ontvangen verzoeken, de tot hiertoe door den Aartsbisschop *von Dünin* ondergane schorsing in zijne kerkelijke functiën [illegible] zijn eigenmagtig vertrek uit Berlijn veroorzaakte [illegible]

beschouwen als die voldoening, welke aan het door hem verguisde gezag der wetten noodzakelijk heeft moeten gegeven worden, en wil alsnu met landsvaderlijke genade vergunnen, dat de kerkelijke opperherder op zijnen Bisschoppelijken zetel terugkeere.»

« Te eer ben ik bereid geweest, om tot dit besluit over te gaan, daar ik aan de trouw en gehechtheid, waarmede de bewoners van het Groot-Hertogdom aan kwaadwillige opruijingen tegen de noodzakelijke en wettige maatregelen der regering, tegenstand geboden hebben, gaarne alle regt laat wedervaren. Met volkomen vertrouwen verwacht ik daarentegen, dat mijne getrouwe Katholijke onderdanen van het Groot-Hertogdom in de genadige toegestane terugkomst van hunnen kerkelijken opperherder, dankbaar een waarborg, zullen herkennen van de bescherming en de voorzorg, welke ik aan de Kath. kerk in het Groot-Hertogdom Posen wil verleenen.»

« Gelijk ik overigens met gestrengheid en naauwgezetheid onveranderlijk zal doen zorgen, dat alles vermeden worde, wat tot gegronde klagten over de niet-vervulling van mijnen bepaalden en onveranderlijken wil, opzigtelijk de vrijheid en volkomen gelijkheid der Christelijke geloofsbelijdenissen aanleiding zou kunnen geven, zoo zal ook zonder ooglniken en zonder verschooning gehandeld worden, tegen een ieder, die het wagen mogt, in strijd met de wetten en mijnen uitdrukkelijken wil, de gelukkige eendragt tusschen de gezindheden te ondermijnen en den vrede der kerk in gevaar te brengen.»

« Sanssouci, 29 Julij 1840.

« FREDERIK WILHELM. »

— Volgens berigt uit Posen van 5 Augustus was de Aartsbisschop *von Dünin* dien avond van Kolberg aldaar aangekomen.

— Berigten uit Konstantinopel van 22 Julij, door de Duitsche bladen medegedeeld, behelzen het volgende:

» *Sami*-Bey heeft, na zijne afscheidsbezoeken afgelegd te hebben, door den Sultan met rijke geschenken vereerd, den 19den deze hoofdstad verlaten om naar Egypte terug te keeren. Ofschoon hij overal zeer beleefd ontvangen is, moet zijne zending toch als mislukt beschouwd worden. Van al zijne aanbiedingen heeft alleen die wegens de teruggave der Turksche vloot gehoor gevonden, waarbij overigens de Porte verklaarde, dat daaraan geene voorwaarde verbonden moest worden. Natuurlijk zal evenwel *Mehemed*-Ali niet zoo onverstandig of edelmoedig wezen, het aanbod van de teruggave der vloot op die wijze te verwezenlijken, te minder, daar hij weet, dat er eene krisis op handen is, waarbij de vloot hem gewigtige diensten zou kunnen bewijzen. Overigens verklaarde *Reschid*-Pacha in geene regtstreeksche onderhandelingen te kunnen treden, vermits de Porte door vroegere verpligtingen jegens de groote mogendheden gebonden was. »

» *Chosrew*-Pacha is van Rodosto naar Demotika gebragt, waar hij gestreng bewaakt wordt. Men beweert intusschen, dat er geene regtsvervolging tegen hem zal plaats hebben, waardoor de geruchten nopens zijne schuld bevestigd worden. Inderdaad moeten het zeer gewigtige redenen zijn, die de regering nopen te zijnen aanzien af te wijken van de bepalingen des hattischerifs van Gulhane, welke verordenen, dat niemand zonder formeel proces zou mogen veroordeeld worden.

» Uit Syrie ontvangt de Porte voortdurend gunstige berigten nopens den opstand der bergbewoners. Er moeten werkelijk eenige Egyptische detachementen door de opstandelingen verslagen zijn. »

ENGELAND.

LONDEN, den [illegible] Augustus.

Eergisteren heeft lord *Lyndhurst*, in het Hoogerhuis twee petitien gelezen, bij welke door kooplieden uit Londen en Birmingham de benoeming van een engelschen consul te Krakau verzocht wordt, als het beste middel, om de bezwaren weg te nemen, onder welke de handel met die Republiek thans gedrukt gaat. Hierop is door den eersten minister *Melbourne* geantwoord, dat de engelsche Regering alle middelen zou aanwenden, om de stipte uitvoering der bepalingen van het Weener-traktaat, ten opzigte van Krakau, te verzekeren.

Van meer algemeen belang was eene tweede petitie, insgelijks door lord *Lyndhurst* ter tafel gebragt, en door bijna veertigduizend werklieden te Glasgow geteekend. In dit stuk wordt hoofdzakelijk gezegd, dat de tegenwoordige ministers hunne benoeming aan de ondersteuning der arbeidende klassen te danken hadden, toen deze van hen verwachtten, dat zij bestaande misbruiken weg nemen, overtollige uitgaven besnoeijing en de zegeningen van den vrede voor het Rijk behouden zouden. Hierin waren zij vreesselijk te leur gesteld. De misbruiken waren niet verholpen, maar met nieuwe vermeerderd; de vriendelijke hervormingen waren een vervolging en gevangenschap [illegible] de openbare schulden en de belastingen vermeerderd, de Noord-Amerikaansche volkplantingen in opstand gebragt, den gronden gelegd tot oorlog met Frankrijk, de banden met Rusland, dat Engeland altijd vijandig is, naauwer toegehaald, en wat van soortgelijke beschuldigingen meer is; om al welke redenen de teekenaars der petitie verklaard wilden hebben, dat de ministers het publiek vertrouwen onwaardig zijn, en dat hunne afdanking en straf voor het algemeen welzijn vereischt wordt.

Het inbrengen van dit stuk werd door den eersten minister zeer euvel opgenomen, en zijn Lordschap scheen ingewikkeld te kennen te geven, dat hij lord *Lyndhurst* voor den opsteller daarvan hield.

De marquis *van Londonderry* vatte nu het woord op, en nam uit het besprokene aanleiding, om over het nieuwe traktaat uit te weiden. Hij wenschte de ministers geluk met den anderen weg dien zij waren ingeslagen, somde de verliezen in geld en manschap op, door de nu ontbonden viervoudige alliantie veroorzaakt, zwaaide grooten lof aan het persoonlijk karakter van Keizer *Nicolaas* toe, en uitte de hoop, dat de ministers eene waardige houding tegen over Frankrijk zouden aannemen, ofschoon hij er ver af was, den oorlog te verlangen.

Ook lord *Brougham* heeft in deze zitting het woord nog gevoerd, en zich afkeerig getoond van alles wat strekken kon, om de goede verstandhouding tusschen Engeland en Frankrijk te verbreken, welke sedert eenige jaren zoo gelukkig geheerscht had.

Eergisteren is te Birmingham eene vergadering van zeer vreemden aard gehouden, tot welke de inwoners bij aanplakbiljetten waren opgeroepen. De heer *C. Attwood* hield eene redevoering, waarin hij den minister van buitenlandsche zaken, lord *Palmerston* beschuldigde, zich door Rusland te hebben laten omkoopen, om Engeland en andere landen aan de heerzuchtige bedoelingen van dat Rijk dienstbaar te maken. Hij bleef de bewijzen voor zijne aanklagt schuldig, ofschoon hij verzekerde die te bezitten, maar eischte het hoofd van den staatsmisdadiger, en riep de mannen van Birmingham op nieuw tegen aanstaanden Maandag bijeen, om een nader besluit te nemen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den Augustus.

Maandag morgen heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene zitting met gesloten deuren gehouden, waarin beraadslaagd is over het ontwerp van adres, in antwoord op de troonrede. Hetzelve is aangenomen en aan de Eerste Kamer verzonden. Deze heeft gisteren daarover eene zitting gehouden. Eergisteren zijn ook de afdeelingen van de Tweede Kamer vergaderd geweest, ten einde te raadplegen over het door de vier buitengewone leden gedane voorstel tot verandering van het reglement van orde der kamer, bij gelegenheid van de herziening der Grondwet. Dit voorstel luidt aldus:

»De ondergeteekende leden van de Tweede Kamer, in aanmerking nemende de moeijelijkheden waaraan, zoo als de ondervinding schijnt te leeren, de gebruikelijke wijs van raadpleging bij de kamer onderhevig is; moeijelijkheden, welke des te sterker zullen worden gevoeld, hoe grooter het aantal leden dezer buitengewone vergadering is,

Overtuigd, dat eene geringe wijziging der, in het reglement der kamer vervatte voorschriften, voldoende is om de moeijelijkheden te vermijden, de werkzaamheden te vereenvoudigen, in het gezamenlijk overleg eenheid te brengen, dat met de kroon gemakkelijk te maken, en in het algemeen, de volle werking der grondwettige regels te verzekeren,

Hebben de eer aan de kamer voor te stellen, dat zij, alvorens tot overweging der aanhangige ontwerpen te komen, ter regeling der werkzaamheden van deze buitengewone vergadering, de volgende punten aanneme:

1°. De voorzitters der afdeelingen, zonder van de raadpleging in de zelven (onder hun beleid) een schriftelijk verbaal op te maken, vereenigen zich, na afloop dier raadpleging, tot beraming van het algemeen verslag, door art. 109 der Grondwet gevorderd. Het stellen van dit verslag wordt, bij gezamenlijke keuze der rapporteurs, aan een hunner opgedragen.

2°. Dit verslag, door hen vastgesteld, en in eene openbare zitting der kamer uitgebragt, wordt gedrukt, en tot onderzoek aan de regering, zoowel als aan de leden der kamer verzonden. De kamer bepaalt tevens, op welken dag dit verslag in comité-generaal, in tegenwoordigheid der ministers, daartoe te verzoeken, zal worden overwogen.

3°. Na afloop dier overweging, bepaalt de kamer den dag der publieke discussie, die volgens de orde, in het algemeen verslag aangenomen, wordt bestuurd.”

Door de voorstellers is tot nadere ontwikkeling van dit voorstel aan de kamer rondgedeeld de navolgende memorie van toelichting:

»De voorstellers, buitengewone leden, de verbalen van de afdeelingen der gewone kamer over de herziening der Grondwet gelezen hebbende, vonden het hoogst moeijelijk, zoo niet onmogelijk, daaruit, of een besluit omtrent de denkwijs van de meerderheid af te leiden, of er de bouwstoffen van een algemeen verslag, door art. 109 der Grondwet gevorderd, in te vinden. Zij vreezen, dat deze zwarigheid bij de tegenwoordige, zoo talrijke vergadering dubbel zal drukken. Men zal, vreezen zij, in de nieuwe verbalen slechts twee lijsten van bijzondere gevoelens vertoonen. De raadpleging der kamer zal daardoor huns inziens, zonder vrucht worden verdeeld en gerekt. Het zal niet doenlijk zijn uit zoo verschillende adviezen een algemeen verslag zamen te stellen; een algemeen verslag, namelijk, zoo als de Grondwet het schijnt te verlangen en ieder collegie het voor de gezamentlijke deliberatie behoeft.

In zulk een verslag toch schijnen twee eigenschappen onmisbaar:

1o. Dat het aan de vragen en redenen, waartoe de discussie in de afdeelingen heeft geleid, eene eenparige uitdrukking geve;

2o. Dat het middelpunt en leiddraad tevens voor de publieke discussie der aanhangige ontwerpen worden kunnen, — weshalve de Grondwet ook bij art. 109 voorschrijft: dat *over* het algemeen verslag *door de kamer* moet worden geraadpleegd.

Het is uit dien hoofde, dat de voorstellers bij art. 1 in overweging geven, de voorzitters der afdeelingen van het opmaken van *officiële schriftelijke* verbalen der raadplegingen, in de afdeelingen gehouden, te ontslaan. Het is natuurlijk, dat hun moet vrijgelaten zijn, uit de raadplegingen voor zich op te teekenen, wat zij goedvinden. De voorstellers meenen ook, dat het ieder lid eener afdeeling moet blijven vrijstaan eene schriftelijke nota tot verklaring van zijn gevoelen aan den voorzitter zijner afdeeling over te leggen. In het algemeen verslag echter — dit spreekt volgens de meening der voorstellers van zelf — kunnen niet de individueele advijzen van de leden der afdeelingen als zoodanig, maar slechts de uitkomsten van het gemeen overleg der centrale afdeeling, worden opgenomen.

Ten slotte van het 1ste artikel wordt voorgesteld, dat de presidenten der afdeelingen, zich vereenigende, om het algemeen verslag op te maken, het stellen van dit verslag aan een hunner opdragen. Terwijl namelijk het beramen het werk moet zijn van gemeen overleg, schijnt het opteekenen der uitkomst de taak te moeten wezen van een individu.

Art. 2. verlangt, dat het verslag, in het vorige artikel vermeld, door den gekozen rapporteur opgesteld, zal worden gedrukt, en tot onderzoek verzonden, zoo aan de regering, als aan de leden der kamer.

Aan de eerste, ter bevordering van het gemeen overleg en om dezelve in de gelegenheid te stellen om, bij memoriën of bij monde der ministers, volgens het slot van dit artikel ter vergadering der kamer te noodigen, of op al zoodanige wijs als hij zal verkiezen, alle die inlichtingen, vertoogen en wat zij zal goedvinden, aan de kamer mede te deelen, die ter zake noodig of dienstig zullen worden geacht.

En aan de laatsten, om hun tijd en gelegenheid te gunnen, om dat ontworpene verslag wel te overwegen, de juistheid en volledigheid van hetzelve te beoordeelen en aan de beraadslaging daarover deel te nemen.

Die beraadslaging moet, volgens het laatste gedeelte van dit 2de art., plaats vinden in *comité-generaal*. — Niet zonder aarzelen zijn de voorstellen er toe gekomen, daartoe een *comité-generaal* te kiezen, daar zij zeer noode daarvan gebruik zien maken, en overtuigd zijn, dat openbaarheid het element dezer vergadering is, en, zoo veel maar immer mogelijk, al hare handelingen in het openbaar moeten plaats vinden. Zij hebben echter gemeend daartoe te moeten besluiten, eendeels al wederom ter bevordering van het gemeen overleg met de Regering, reden waarom de ministers tot het bijwonen dezer vergadering worden verzocht; anderdeels, om aan de leden de ministers gelegenheid te geven, [illegible] het ontworpen verslag in het midden te brengen [illegible], en wel voornamelijk, omdat die beraadslaging niet anders kan worden beschouwd, dan als eene voortzetting van het werk der afdeelingen, die steeds met geslotene deuren arbeiden; tot dit werk komen dan al die afdeelingen te zamen, en alle die afdeelingen vereenigd, en met gesloten deuren haren arbeid voltooijende, vormen een *comité-generaal*.

Het 3de art. van het voorstel zal, bij vergelijking met art. 109 der Grondwet, worden bevonden de juiste uitdrukking van hetzelve te zijn. Dat artikel toch vordert *een algemeen verslag, uit naam der onderscheidene afdeelingen* uitgebragt, gesteld ten *onderwerpe* van de *raadplegingen of beraadslagingen* der tweede kamer, om te komen tot het aannemen of niet aannemen van een voorstel des Konings; en juist het verkrijgen daarvan heeft dit 4de art. des voorstels ten doel.

Wanneer men nu dit voorstel wil vergelijken met de art. 107 en 109 der Grondwet en art. 4 en 5 van het reglement van orde, dan zal men bevinden, dat het met de Grondwet in niets strijdig is, maar integendeel tot het opvolgen der Grondwet terug voert, en dan van het reglement van orde slechts weinig verschilt.

Art. 107 der Grondwet vordert *overweging* in de afdeelingen, en deze overweging wordt bij art. 2 van het voorstel verlangd. — Het reglement van orde vordert *het opmaken van het besluit der meerderheid*, door de Grondwet niet geëischt, in het voorstel niet genoemd. Het gebruik is van dit voorschrift van het reglement van orde, naar het schijnt, geheel en sedert lang afgeweken, zoodat er eene reeks van antecedenten bestaat, maar dat voorschrift van het reglement van orde in strijd.

Art. 109 der Grondwet vordert eene beraadslaging over het algemeen verslag, uitgebragt uit naam der onderscheidene afdeelingen. — Dat verslag kan, volgens de Grondwet, van niemand anders verwacht en verlangd worden, dan van een der voorzitters van de afdeelingen of van die voorzitters te zamen.

Art. 5 van het reglement van orde wil het opmaken van dat verslag hebben opgedragen aan den griffier. De ontwerpen van dit voorstel hebben gemeend, meer aan het verlangen der Grondwet te beantwoorden door de bepaling in hun 1ste artikel vervat.

Zij onderwerpen dit alles gaarne aan het wijzer en meer verlichte oordeel van hunne hooggeachte medeleden dezer buitengewone vergadering van de tweede kamer der Staten-Generaal, zonder eenige afschaffing of wijziging van het reglement van orde dezer kamer te verlangen, maar alleen met het oogmerk, om voor deze buitengewone vergadering eenen anderen weg tijdelijk te beproeven.

Gisteren zijn de afdeelingen der tweede kamer vereenigd geweest, tot onderzoek van dit voorstel.

De *eerste kamer* heeft het *adres* van antwoord *aangenomen*, hetwelk heden, Woensdag, aan Z. M. zal worden overgebragt.)

— Men schrijft uit 's Bosch van den 10den dezer:

» Heden heeft het provinciaal geregtshof van Noord Braband uitspraak gedaan in de zake van *Adrianus van Stratum*, *Abraham van Stratum*, *Emanuel Abraham Frank* en *Philip Abraham Frank*, welke op den 9den Junij jl., door de arrondissements-regtbank te Breda waren gecondemneerd ieder tot eene gevangen-zetting van drie jaren, *f* 500 boete en vijf jaren ontzegging van de uitoefening van burgerlijke regten en de kosten, en van welk vonnis, zoo door hen, als door het publiek ministerie geappelleerd. En heeft het hof, met verwerping van het door hen gedaan appel en aanneming van dat van het publiek ministerie, het vonnis der arrondissements-regtbank gewijzigd, door gemelde *Adrianus van Stratum*, *Abraham van Stratum*, *Emanuel Abraham Frank* en *Philip Abraham Frank*, wegens oplichting onder valsche kwaliteiten en bedriegelijke middelen, met loterij-briefjes enz. te condemneren ieder tot eene gevangen-zetting van *vijf jaren*, ieder eene geldboete van *f* 1500 en ontzegging van de uitoefening van burgerlijke regten, gedurende tien jaren en in solidum van de kosten."

— Z. M. heeft bepaald, dat de cadets der Koninklijke Militaire Akademie, die, na volbragte studie en afgelegd voldoend examen, tot tweede luitenants bij de wapens der artillerie, of van de genie en der sappeurs, voor de dienst in Oostindië zullen zijn benoemd, in de gelegenheid zullen worden gesteld, om voor hun vertrek naar hunne bestemming, ongeveer één jaar, practische bekwaamheden op te doen.

— H. K. H. mevrouw de prinses *Frederik* der Nederlanden is laatstleden vrijdag avond van Ems op het huis *de Paauw* teruggekeerd.

— Dezer dagen is de heer *C. J. Portman*, kunstschilder te Amsterdam, toegelaten tot H. K. K. H. de prinses *van Oranje*, ten einde aan hoogstdezelve als een geschenk van den heer *A. van der Hoop*, belast met de zorg voor het onderhoud enz. van het bekende verblijf van wijlen czaar *Peter den Eersten*, te Zaandam, over te brengen, eene door dezen verdienstelijken kunstschilder vervaardigde schilderij, voorstellende het bezoek van Z. K. H. den grootvorst troonopvolger van Rusland van gedachte woning, tijdens hoogstdeszelfs jongste bezoek in Nederland. Met erkentelijke belangstelling heeft hoogstdezelve dit kunststuk aanvaard en daarover [illegible]tevredenheid aan den overbrenger te kennen gegeven.

— Zijne Majesteit heeft dezer dagen bepaald, dat de heeren *A. Lipkens*, adviseur bij het departement van binnenlandsche zaken, *M. G. Beijerinck*, hoofd-ingenieur van den waterstaat voor Zuid-Holland, en *G. Simons*, adviseur voor wis- en scheikundige zaken bij het departement van finantien, zich in commissie naar Engeland zullen begeven, om aldaar sommige machinale werktuigen te bezigtigen, en tevens te onderzoeken of zij ook hier te lande bij de droogmaking van het Haarlemmermeer zijn toe te passen.

— Het departement van de marine is door den koning gemagtigd, om Zr. Ms. brik *de Valk* te doen inrigten tot verpleging van zieken of verwonden, zoo van het wachtschip te Hellevoetsluis, als van de overige schepen, welke zich aldaar op de reede mogten bevinden. Vervolgens is genoemd departement gemagtigd om in het openbaar te doen verkoopen, de corvet *de Eendragt*, benevens de brik *Daphné*, welke bodems voor de verdere dienst zijn ongeschikt bevonden.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. onlangs de vergunning verleend aan [illegible], den minister van buitenlandsche zaken, baron *Verstolk van Zoelen*, en den minister van staat, *H. van Zuylen van Nijevelt*, om het grootkruis der Spaansche orde van *Karel III*, en aan den heer *A. Le Clercq*, secretaris-generaal van het departement van buitenlandsche zaken, het commandeurskruis der genoemde orde te dragen, welke aan dezelven door H. M. de koningin-regentes van Spanje verleend zijn, bij gelegenheid van het herstel der diplomatieke betrekkingen tusschen dat Rijk en het Koningrijk der Nederlanden.

— Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, den heer *C. Lobé*, consul der Nederlanden te Kadix.

— Z. M. heeft benoemd tot custos bij de bibliotheek der hoogeschool te Utrecht, den heer *I. R. Ader*, en tot amanuensis den heer *J. J. Dodt*.

— Morgen of overmorgen wordt in de residentie verwacht Z. D. H. de hertog *van Nassau*.

De Belgische berigten vermelden niets belangrijks.

VERSLAG *van het Bestuur der Maatschappij* tot invoering der Zijdeteelt in Noord-Braband, *gedaan, namens Commissarissen derzelve, in de algemeene vergadering van Deelgenooten, gehouden den 6den Julij* 1840, *op het Hoofd-Etablissement*, te St. Michiels-Gestel.

(*Vervolg van* N°. 96.)

Tevens wordt aan u, mijne heeren, bij den afloop der werkzaamheden de gelegenheid aangeboden, om ook in deze tweede serie als nog eenig aandeel te nemen.

Tot nog toe hebben zich de materiële werkzaamheden van het Bestuur bepaald, tot het geven van meerdere uitgebreidheid aan de aanplantingen van den witten Moerbezieboom op het hoofd-etablissement.

Het bosch aan de overzijde der gracht, waarop uit deze vergaderplaats gezien wordt, is in het afgeloopen voorjaar door ons openbaar tot omhouwen verkocht, de gronden dadelijk bewerkt, behoorlijk gemest en met witte Moerbezieboomen en plantsoen beplant, waartoe de groote veredelde boomen door ons uit *Montpellier* zijn ontboden, en het plantsoen hier aangekweekt uit eigen zaailingen.

Het zoogenaamde overbosch tegen over den ingang van het hoofd-etablissement is evenzeer, ter zelfder tijd, tot velling en uitroeijing verkocht en worden de gronden als nu bewerkt, ten einde deze, tegen het aanstaande plantsaisoen insgelijks met witte Moerbezieboomen te kunnen beplanten.

Het perceel den Hazenbaard, achter het Overbosch gelegen, heeft dit jaar eene aanmerkelijke uitgebreidheid verkregen, door den aankoop van een daarvoor gelegen stuk grond, zoogenaamde voorpoting, aan de gemeenten behoord hebbende, hetwelk thans met het gezegde perceel vereenigd en evenzeer met witte Moerbezieboomen en plantsoenen is bezet, waardoor als nu dit perceel eene groote verbetering en aanwinst heeft ondergaan, en langs de publieke weg als nu ook een goed aanzien heeft verkregen.

Even als in het vorige jaar, zijn er weder duizenden van witte Moerbezieboomen gezaaid en Heesters van vroegere jaren door enten en occuleren veredeld, waardoor de waarde van het Hoofd-Etablissement aanmerkelijk is vermeerderd, en ofschoon het bestuur van tijd tot tijd voort blijft gaan, met uit het zuidelijk gedeelte van *Frankrijk* en ook van elders, inzonderheid van boomkweekers, deelgenooten der Maatschappij, onderscheidene soorten van witte Moerbezieboomen te ontbieden, en op het Hoofd-Etablissement over te brengen, ten einde alzoo eenige jaren vroeger eene uitgestrekte plukbare plantage te hebben, en ook anderen, welke soortgelijke boomen of plantsoenen mogten wenschen te verkrijgen, hiervan te kunnen voorzien, zoo blijft nogthans het hoofddoel van het bestuur, om door zaaijen en aankweeken van witte Moerbezieboomen op eigen grond van het Hoofd-Etablissement, het werkend fonds der Maatschappij zoodanig te vermeerderen, dat hetzelve in staat zal zijn, om binnen eenige jaren, niet alleen alle mogelijke aanvragen te voldoen, maar ook uit het Hoofd-Etablissement zelve, de later aan te leggen Sub-Etablissementen van de noodige boomen en plantsoenen te voorzien.

De wasdom, zoo der uit andere en warmere streken ontvangen witte Moerbezieboomen, als van het hier gekweekt plantsoen laat niets te wenschen over, en het afgeloopen jaar heeft wederom het sprekendste bewijs opgeleverd van de waarheid, dat de witte Moerbezieboom, zelfs veel beter dan de zwarte, ons meer noordelijk klimaat, het ruwe weder en de strenge wintervorst wederstaat, want daar ook weder dit jaar in deze oorstreken vele zwarte Moerbezieboomen door de koude zijn gestorven, blijven de witte Moerbezieboomen en plantsoenen, zoo op het Hoofd-Etablissement, als die welke elders in den omtrek zijn geplant, welig opgroeijen; de gelegenheid, welke U, mijne Heeren zal worden gegeven, dit alles zelve te zien, zal U hiervan het beste bewijs opleveren.

Het Hoofddoel des Bestuurs, zoo als dat der Maatschappij zal voorëerst nog moeten zijn en blijven, het aanplanten van den witten Moerbezieboom, zonder welker aanplanting in ruime mate het winnen van zijde in het groot en voor den handel eene hersenschim is en blijven zal; wanneer eenmaal, mijne Heeren, ten gevolge van de weldadige pogingen uwer Maatschappij, de witte Moerbezieboom overal in zoo groote getale zal aangeplant wezen als nu eenige der gewone houtsoorten, dan ja, dan eerst zal de Zijdeteelt als van zelve ingevoerd en voor altijd verzekerd wezen.

Het bestuur heeft echter gemeend, aan het hoofd-etablissement in dit jaar, de opvoeding der zijdewormen en het winnen van zijde, als voorbeeld, wederom niet uit het oog te moeten verliezen; de meerdere uitbreiding der aanplantingen van het hoofd-etablissement, den toenemenden wasdom der op hetzelve staande boomen, de bijdragen van in de nabijheid wonende deelgenooten en van anderen, welke reeds vroeger witte Moerbezieboomen uit het hoofd-etablissement, of van elders hebben ontvangen en aangeplant, en de gelegenheid, welke zich reeds dit jaar heeft opgedaan, om van eenige personen, welke het belang der zaak beginnen in te zien, blad te koopen, hebben den directeur van het hoofd-etablissement in staat gesteld en stellen hem nog in staat, eene aankweeking van zijdewormen te bewerkstelligen, welke zoodanige gunstige uitkomsten belooft als nog nimmer hier, noch elders in ons land, heeft plaats gehad; de eerste partij, is spinnende en eene tweede opvoeding is even in haar begin, het gezigt hiervan zal U, mijne Heeren, welke de opvoeding van het vorige jaar hebt gezien, overtuigen, hoe zeer dezelve verre weg de vorige overtreft.

(*Vervolg in een volgend Nommer.*)

BEKENDMAKING.

De Directeur der Bank van Leening te *Breda*, zal, op last der Commissie van Administratie derzelve Beleenbank, op Woensdag den 23. September aanstaande, aanvangende des morgens ten *tien* en des namiddags ten *twee* ure, aan het Lokaal der Bank, in het openbaar doen Verkoopen:

De VERSTANE PANDEN van de maanden *April*, *Mei* en *Junij* 1839. Zullende de GOEDEREN daags te voren, te rekenen op dezelfde uren, aldaar te zien zijn.

Men zal de Verkoopbaar Verwallen Panden kunnen lossen, of daarvan de Interessen aanzuiveren, vóór of uiterlijk op Dingsdag den 15. September te voren.

Breda, den 12. Augustus 1840.

De Directeur,
J. D. M. SNOECK.

VOOR HET RIJK.

Amortisatie-Syndicaat.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

EERSTE RESSORT. PROVINCIE NOORD-BRABAND.
AGENTSCHAP ROZENDAAL.

OPENBARE AANBESTEDING.

De AGENT van het DOMEIN te *Rozendaal*, zal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, (*al of niet*) in tegenwoordigheid van den Heere Inspecteur der Domeinen in het Eerste Ressort, en ten overstaan van den Heere Burgemeester der Gemeente *Rozendaal*, op Dingsdag den 18. Augustus 1840, des voormiddags ten 11 ure, ten Raadhuize aldaar, in het Openbaar aan den minst eischenden, Aanbesteden:

Het OPBREKEN en op NIEUW BESTRATEN der TRAVERSEN van den Eersten Zijtak des Groeten Wegs der Eerste Klasse, N°. 5, gedeelte van *'s Princenhage* tot *Bergen-op-Zoom*, loopende door de Dorpen *Rozendaal* en *Wouw*, benevens het AFBREKEN der LAGE BRUG in eerstgenoemde plaats en het LEGGEN eener NIEUWE HOUTEN BRUG terzelfde plaatse, en zulks in 2 Perceelen, te weten:

EERSTE PERCEEL. Bevattende de VERNIEUWING der TRAVERSE in het Dorp *Rozendaal*, ter lengte van 1390 Ellen, en der gemelde BRUG.

TWEEDE PERCEEL. Bevattende de VERNIEUWING der TRAVERSE in het Dorp *Wouw*, ter lengte van 650 Ellen.

Deze Aanbesteding zal plaats hebben eerst in afzonderlijke Perceelen en daarna in massa.

De Bestekken en Voorwaarden liggen ter lezing, te *Bergen-op-Zoom*, bij A. DE BRUIN, in *den Prins van Luik*; te *Wouw*, bij WILLEMS, in *de Kroon*; te *Steenbergen*, bij N. VAN MEEL, in *het Huis van Negotie*; te *Dinteloord*, bij J. HEESELMAN, in *het Groot Schippershuis*; te *Willemstad*, bij VAN WEZEL, in *de Oranje-Societeit*; te *Fijnaart*, bij G. BURGERS; te *Gastel*, bij G. BLANKERS; te *Zevenbergen*, bij H. H. KLEERSNIJDER, in *het Schippershuis*; te *Klundert*, bij SCHALEKAMP, in *de Oranje-Societeit*; te *Raamsdonk*, bij J. KAMAPI, in *het Huis den Dijk*; te *Breda*, bij KUIJPERS, in *de Stad Diest*; te *Etten*, bij M. OSTENER, in *de Zwaan*; te *Rozendaal*, bij A. KERSTENS, in *de Roskam* en bij C. BUURMAN, in *de Zwaan* en voorts ten Kantore van den Agent voornoemd, ten Raadhuize van *Rozendaal* en *Wouw* en in het Hotel van het Provinciaal Gouvernement te *'s Hertogenbosch*; zullende wijders nadere inlichtingen te bekomen zijn, bij den Opziener der Groote Wegen L. VAN DER PLUIJM, te *Rozendaal*, door wien tevens de noodige aanwijzing in loco zal worden gedaan, den 14. Augustus te *Rozendaal* en den 17. Augustus te *Wouw*.

ROZENDAAL, den 4. Augustus 1840.

De Agent voornoemd,
P. SIX.

, De Notaris ALDER, te *Bergen-op-Zoom*, zal, op Dingsdag den 1. September 1840, 's namiddags ten 3 ure, ten Huize en Herberge van J. B. VAN DER HEIJDEN, onder *Woensdrecht*, procederen tot den Inzet, en op Dingsdag den 15. September daaraanvolgende, ter zelver ure en plaatse, tot den finalen Verkoop van eene kapitale HOFSTEDE, genaamd DE HOOF, met ruim 27 Bunders ZAAI- en WEILAND, BOSSCHEN en DREVEN, alle annex malkander gelegen, onder dezelve Gemeente, en nog drie Perceelen WEILAND in het *Hogerheidsche laag*, onder genoemde Gemeente, te zamen groot ruim 2 Bunders, aankomende de Kinderen en Erfgenamen van Mevrouwe de Weduwe ROELS.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.